Raadsvoorstel

Commissievergadering	**:**	**Samenleving**
Titel	:	Uitwerking drie scenario's toekomst Bosbad
Portefeuillehouder/Teamleider	:	E. Verhagen/J. Nijboer /L. Limonard
Extern zaak ID (zaakcode)	:	0085175663

Datum collegevergadering
13 oktober 2025

Voorgesteld besluit
1. Het Bosbad in stand te houden met een beroep op medeverantwoordelijkheid vanuit Appelscha. Daarvoor:
2. Te investeren in een grootschalige renovatie en verduurzaming van het Bosbad en hiervoor € 2.6 Mio beschikbaar te stellen; de kapitaallasten van € 175k te dekken uit het budget accommodatiebeleid (= voor het Bosbad is € 185k beschikbaar binnen het budget accommodatiebeleid).
3. Het continueren van de huidige exploitatiebijdrage van € 98k voor beheer & exploitatie en onderhoud voor (de nieuw op te richten) Stichting Bosbad Appelscha.
4. De budgetuitzetting van € 88k (= € 175k + € 98k - € 185k) vanaf 2028 ten laste brengen van het begrotingsresultaat.

Openbaar
Ja, actief + persbericht

Inleiding
De raad heeft het college de opdracht gegeven om drie scenario's voor de toekomst van het Bosbad nader uit te werken, te voorzien van inhoudelijke, financiële en organisatorische gevolgen en deze ter beslissing aan de raad voor te leggen. De drie te onderzoeken scenario's zijn:

1. Overname van het zwembad in eigen beheer door de gemeente. Dit kan alleen als Stichting Bosbad Appelscha het zwembad overdraagt. De financiële gevolgen zijn vergelijkbaar met de huidige financiële inzet van de gemeente (inclusief planmatig onderhoud).
2. Eenmalige gemeentelijke bekostiging van renovatie en verduurzaming van het Bosbad, waarna voortzetting van jaarlijkse subsidie op basis van het huidige budget, exclusief planmatig onderhoud.
3. Stopzetten van de gemeentelijke subsidie, met (waarschijnlijk) als gevolg het beëindigen van de exploitatie van het Bosbad.

De scenario's zijn verder uitgewerkt in bijlage 1.

Argumenten
1.1 Het Bosbad heeft een unieke historische en maatschappelijke waarde voor Appelscha

Het Bosbad is sinds 1934 een onmisbare voorziening voor Appelscha en omgeving, met een sterke verankering in de lokale gemeenschap. Het Bosbad is al meer dan 90 jaar een begrip in Appelscha. De opening in 1934 markeerde het begin van een lange traditie van recreatief zwemmen in de regio. In 2014 werd het 80-jarig bestaan groots gevierd, wat de culturele en historische waarde benadrukt. De continuïteit van het Bosbad draagt bij aan de identiteit van Appelscha als toeristische kern binnen de gemeente Ooststellingwerf. Het zwembad is niet alleen een plek voor ontspanning, maar ook een symbool van gemeenschapszin en lokale trots.

1.2 Het Bosbad draagt aantoonbaar bij aan meerdere maatschappelijke doelen

Het Bosbad levert een bijdrage aan diverse gemeentelijke beleidsdoelen, zoals het bevorderen van een gezonde leefstijl, het bieden van recreatie voor kinderen en jongeren, en het versterken van het toeristisch profiel van Appelscha. Deze doelen zijn verankerd in het accommodatiebeleid 2025–2050 en de Toekomstvisie Zwembaden Ooststellingwerf (2005). Scenario 2 sluit hier het beste op aan, omdat het inzet op lokaal eigenaarschap en maatschappelijke betrokkenheid. Scenario 1 borgt deze doelen via gemeentelijke regie, maar vraagt om een beleidswijziging. Scenario 3 staat haaks op deze doelen, omdat het leidt tot het verdwijnen van een belangrijke maatschappelijke voorziening.

1.3 De ligging van het Bosbad versterkt de recreatieve structuur van Appelscha
De strategische ligging van het Bosbad in een recreatief cluster maakt het tot een essentiële schakel in het toeristisch aanbod van Appelscha. Het Bosbad ligt midden in een bosrijke omgeving, direct grenzend aan campings, een golfbaan, een klimbos en andere voorzieningen aan de Schapendrift. Deze clustering van recreatieve functies maakt het zwembad aantrekkelijk voor toeristen en dagjesmensen. De bereikbaarheid is goed, mede dankzij het naastgelegen parkeerterrein. De locatie draagt bij aan de economische vitaliteit van de regio en versterkt de samenhang tussen recreatieve ondernemers.

1.4 Er is een kans om lokaal eigenaarschap en vrijwilligersinzet te versterken
De op handen zijnde bestuurswisseling biedt een unieke kans om het Bosbad opnieuw te verankeren in de lokale gemeenschap. Het huidige bestuur van Stichting Bosbad Appelscha (hierna: SBA) stopt per 31 december 2026. Dit moment biedt ruimte om een nieuw professioneel bestuur te vormen of een nieuwe stichting (met professioneel bestuur) op te richten die, in samenwerking met vrijwilligers, het beheer en de exploitatie op zich neemt. Uit eerder onderzoek blijkt dat vrijwilligers zich pas echt betrokken voelen als zij eigenaarschap ervaren. Een lokaal professioneel bestuur dat ook werkgever is, vergroot de kans op duurzame vrijwillige inzet. Dit versterkt de sociale cohesie en verlaagt de exploitatiekosten.

1.5 Renoveren i.c.m. verduurzamen maakt het Bosbad toekomstbestendig en financieel beheersbaar
Door te investeren in renovatie in combinatie met verduurzaming wordt het Bosbad energie-efficiënt, milieuvriendelijk en financieel houdbaar. Het energierapport laat zien dat met gerichte maatregelen een reductie van ongeveer 70% op gas- en elektriciteitsverbruik mogelijk is. Daarmee wordt niet alleen bijgedragen aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen (zoals CO_2-reductie), maar ook aan structurele verlaging van de exploitatiekosten. Zwembad Haulewelle is hierin een inspirerend voorbeeld: het is inmiddels volledig gasloos en energieneutraal.

1.6 Scenario 2 sluit het beste aan bij de gemeentelijke rol als regisseur
De gemeente heeft sinds 2007 bewust gekozen voor een regierol en heeft geen traditie in het zelf beheren en exploiteren van sportaccommodaties. Scenario 2 sluit het beste aan bij deze rol: de gemeente faciliteert, maar laat de uitvoering aan een lokaal bestuur.

Kanttekeningen

1.1 De continuïteit van het Bosbad is afhankelijk van bestuurlijke opvolging
Hoewel het vertrek van het huidige bestuur per eind 2026 kansen biedt voor vernieuwing, is het onzeker of er voldoende draagvlak en geschikte kandidaten zijn om een nieuw bestuur of een nieuwe stichting te vormen. Als dit niet lukt ligt het voor de hand dat het beheer & de exploitatie stopt. Renoveren en verduurzamen van het zwembad is hieraan gekoppeld. Er wordt geïnvesteerd als de bestuurlijke continuïteit geborgd is; anders niet.

2.1 Renoveren i.c.m. verduurzamen vraagt om forse investeringen vooraf
Hoewel renoveren in combinatie met verduurzamen op termijn leidt tot lagere energiekosten en CO_2-reductie, vraagt het om een initiële investering van € 2,6 Mio. De jaarlijkse kapitaallasten komen ten laste van het budget accommodatiebeleid. De baten (zoals lagere lasten voor energie en regulier onderhoud) komen ten gunste van de exploitatie en daardoor voor (de nieuw op te richten) SBA.

2.2 Sluiting van het Bosbad heeft maatschappelijke en toeristische gevolgen
Als wordt besloten om het Bosbad te sluiten, heeft dit gevolgen voor de recreatieve voorzieningen in Appelscha. Het verlies van het zwembad zou een negatieve impact hebben op het toeristisch profiel van de

regio en op de leefbaarheid voor inwoners, met name jongeren. Ook moet dan overleg plaatsvinden met Staatsbosbeheer over het beëindigen van de erfpachtovereenkomst, wat juridische en financiële implicaties kan hebben.

2.3 Scenario 1: Gemeentelijk eigendom Bosbad past niet in het beleidskader van de gemeente
Scenario 1 betekent dat de gemeente zelf eigenaar en opdrachtgever wordt, al dan niet via een derde partij, voor het beheer en de exploitatie van het Bosbad. Dit past niet het beleidskader van gemeente zoals sinds 2007 en 2015[1] is vastgelegd.

Financiële toelichting

2.1, 3.1, 4.1 De financiële gevolgen van de drie scenario's voor de gemeente zijn als volgt:

	Scenario 1	**Scenario 2**	**Scenario 3**
Structureel opgenomen in lasten accommodatiebeleid	185.000	185.000	185.000
Lasten keuze scenario:			
Kapitaallasten	-175.000	-175.000	0
Dotatie planmatig onderhoud	n.n.b.	0	0
Exploitatiebijdrage[2]	-98.000	-98.000	0
Saldo (- = budgetuitzetting)	-88.000	-88.000	185.000

Onderstaand een financiële opzet (= raming) voor de exploitatie van het Bosbad na renovatie en verduurzaming:

Bosbad	Scenario 2
Lasten	
Personele kosten	120.000
Exploitatielasten	77.060
Canon erfpacht	8.000
Horeca (inkoop)	21.800
Totaal	226.860
Baten	
Zwemmen	163.500
Horeca (verkoop)	43.600
Totaal	207.100
Saldo van Baten - Lasten	**-19.760**
Exploitatiebijdrage gemeente	98.000
Totaal saldo baten-lasten	78.240

Het exploitatiesaldo kan worden gereserveerd voor planmatig onderhoud en om risico's af te dekken.

---

[1] In juni 2015 is de Visie Sportaccommodaties 2015-2030 vastgesteld; voor het Bosbad is het volgende bepaald. "De gemeente legt de verantwoordelijkheid van het beheer & de exploitatie van het Bosbad terug bij de eigenaar (S.B.A.) en lokale samenleving (recreatiebedrijven en bewoners).

[2] De exploitatiebijdrage is bedoeld voor het dekken van de kosten van beheer & exploitatie (w.o. personeel, regulier onderhoud, energie, heffingen enz.).

Sustainable Development Goals (SDG's)

SDG 3 – Goede gezondheid en welzijn
Het Bosbad draagt bij aan een gezonde leefstijl voor inwoners van Ooststellingwerf, met name kinderen en jongeren. Zwemmen bevordert fysieke gezondheid, motorische ontwikkeling en mentale ontspanning.

SDG 11 – Duurzame steden en gemeenschappen
Het Bosbad is een belangrijke maatschappelijke voorziening die bijdraagt aan de leefbaarheid van Appelscha. Het versterkt de sociale cohesie, biedt recreatie dicht bij huis en is onderdeel van de lokale identiteit.

SDG 13 – Klimaatactie
Door te investeren in verduurzaming van het zwembad (zoals energiebesparing en CO_2-reductie) levert het Bosbad een bijdrage aan de gemeentelijke klimaatdoelen. De beoogde 70% reductie in gas- en elektriciteitsverbruik is hierin een belangrijke stap.

Inwonersparticipatie

In het kader van dit voorstel is gebruikgemaakt van bestaande onderzoeksgegevens over het gebruik van het Bosbad door inwoners en jongeren in de gemeente Ooststellingwerf. Uit het onderzoek naar het gebruik van accommodaties in 2024 blijkt dat 22% van de volwassenen enkele keren per jaar of vaker het Bosbad bezoekt. Onder jongeren ligt dit percentage zelfs op 64% (minstens één keer per jaar). Deze cijfers geven een goed beeld van het maatschappelijk draagvlak en de gebruikswaarde van het Bosbad.
Daarnaast zijn signalen opgehaald bij recreatieondernemers in Appelscha over hun betrokkenheid bij het Bosbad. Twee ondernemers kopen momenteel entreekaarten af voor hun gasten; één van hen heeft aangegeven hiermee te stoppen per 2027. Andere ondernemers zijn bevraagd over hun bereidheid tot financiële of bestuurlijke betrokkenheid, maar hebben aangegeven hier geen rol in te willen spelen.

Publicatie voor bekendmaking

De raad besluit om:

1. Het Bosbad in stand te houden met een beroep op medeverantwoordelijkheid vanuit Appelscha. Daarvoor:
2. Te investeren in een grootschalige renovatie en verduurzaming van het Bosbad en hiervoor € 2.6 Mio beschikbaar te stellen; de kapitaallasten van € 175k te dekken uit het budget accommodatiebeleid (= voor het Bosbad is € 185k beschikbaar binnen het budget accommodatiebeleid).
3. Het continueren van de huidige exploitatiebijdrage van € 98k voor beheer & exploitatie en onderhoud voor (de nieuw op te richten) Stichting Bosbad Appelscha.
4. De budgetuitzetting van € 88k (= € 175k + € 98k - € 185k) vanaf 2028 ten laste brengen van het begrotingsresultaat.

Vervolg

Na het raadsbesluit wordt door SBA in 2026 gestart met de uitvoering van het gekozen scenario en gewerkt aan:

- Het werven van nieuwe bestuursleden voor Stichting Bosbad Appelscha (SBA) of het oprichten van een nieuwe stichting die het beheer en de exploitatie op zich neemt.
- Het opstellen van een plan/business case voor een toekomstbestendige exploitatie.
- Het opstellen van een uitvoeringsplan voor het renoveren en verduurzamen Bosbad, op basis van het energierapport van Ekwadraat. **NB.** Op basis van deze plannen zal de raad een besluit nemen over het beschikbaar stellen van de al gereserveerde financiële middelen voor het Bosbad.

- Het maken van afspraken met betrokken partijen, waaronder Staatsbosbeheer, recreatieondernemers en (potentiële) vrijwilligers door het bestuur.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

1. Uitwerking drie scenario's
2. Persbericht
3. Financiële opzet (raming) exploitatie Bosbad

Extern zaak ID (zaakcode) : 0085175663

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 oktober 2025

Besluit

1. Het Bosbad in stand te houden met een beroep op medeverantwoordelijkheid vanuit Appelscha. Daarvoor:
2. Te investeren in een grootschalige renovatie en verduurzaming van het Bosbad en hiervoor € 2.6 Mio beschikbaar te stellen; de kapitaallasten van € 175k te dekken uit het budget accommodatiebeleid (= voor het Bosbad is € 185k beschikbaar binnen het budget accommodatiebeleid).
3. Het continueren van de huidige exploitatiebijdrage van € 98k voor beheer & exploitatie en onderhoud voor (de nieuw op te richten) Stichting Bosbad Appelscha.
4. De budgetuitzetting van € 88k (= € 175k + € 98k - € 185k) vanaf 2028 ten laste brengen van het begrotingsresultaat.

Besloten in de openbare vergadering van 25 november 2025.

, griffier. , voorzitter.